

สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลพื้นที่ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑. เรื่องเดิม

ตามหนังสือสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ ฉช ๐๐๑๔.๒/๑๒๒๓ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ ขอความอนุเคราะห์กรมทรัพยากรน้ำบาดาลตรวจสอบทิศทางการไหลของน้ำใต้ดินและแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบปัญหาน้ำเน่าเสียในตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ในพื้นที่หมู่ ๘ และหมู่ ๙ น้ำในบ่อเลี้ยงปลา จำนวน ๔ บ่อ มีสีส้มเข้มและปลาตาย ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้เข้าสำรวจพื้นที่ เก็บและวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำผิวดิน และน้ำใต้ดิน รวมทั้งตรวจสอบทิศทางการไหลของน้ำใต้ดิน โดยได้แจ้งผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำในพื้นที่ให้กับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทราเพื่อทราบแล้วเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.๒๕๖๒ นั้น

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ติดตามการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ดังกล่าว ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๘-๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ รายละเอียดข้อมูลผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำในพื้นที่สามารถสรุปได้ดังนี้

๒. สภาพธรณีวิทยาและอุทกธรณีวิทยา

ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มสลับกับที่ราบเนินต่ำ ลักษณะทางด้านธรณีวิทยาและอุทกธรณีวิทยาเป็นกรวด หกราย แทรกสลับทรายแป้ง ดินเหนียวและศิลาแลง ศักยภาพน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้อยู่ระหว่าง ๕-๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง โดยชาวบ้านมีการขุดบ่อน้ำตื้นลึก ๕-๑๓ เมตร ใช้อุปโภค บริโภคและการเกษตรระดับน้ำบาดาลลึก ๒.๕-๔.๐ เมตรจากผิวดิน น้ำบาดาลระดับตื้นมีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปตะวันตกเฉียงเหนือ กล่าวคือไหลผ่านโรงงานเข้าสู่ชุมชนบ้านโคกหัวข้าว หมู่ ๓ ตำบลท่าถ่านและบ้านไร่ หมู่ ๘ ตำบลบ้านช่อง ดังแผนที่แสดงทิศทางการไหลของน้ำและจุดเก็บตัวอย่างน้ำ ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา (รูปที่ ๑)

๓. ผลตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล

จากการเก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน จำนวน ๔ ตัวอย่าง จากสระน้ำและบ่อเลี้ยงปลาของชาวบ้าน คาดว่าสาเหตุของน้ำสีส้มในบ่อเลี้ยงปลาในตำบลบ้านช่องบริเวณบ้านไร่ หมู่ ๘ และบ้านหนองกระพ้อ หมู่ ๙ มาจากการลักลอบทิ้งสารเคมีเหลวในพื้นที่และไหลลงห้วยกระพ้อที่อยู่ติดกันในรัศมีไม่เกิน ๕๐ เมตร และตั้งอยู่ในจุดที่มีระดับภูมิประเทศสูงกว่าบ่อเลี้ยงปลาทั้ง ๔ บ่อ ปัจจุบันบ่อเลี้ยงปลาถมกลบแล้ว ๑ บ่อ คงเหลือบ่อเลี้ยงปลา ๓ บ่อ โดยน้ำยังคงมีสีส้มเข้มเหมือนเดิม ๑ บ่อ มีสีส้มอ่อน ๑ บ่อ และมีสีเหลืองอ่อน ๑ บ่อ คุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยงปลามีค่าความเป็นกรด ๒.๗๒, ๓.๔๗ และ ๖.๘๔ ตามลำดับ ซึ่งใกล้เคียงกับผลการตรวจวิเคราะห์ในปี พ.ศ.๒๕๖๑ และมีสารโลหะหนักประเภทนิกเกิล ทองแดง สังกะสี และตะกั่ว สูงเกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินและมีค่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๖๑ เฉพาะในบ่อเลี้ยงปลาที่มีน้ำสีส้มเข้ม มีค่า ๐.๑๖๓, ๐.๓๐๕, ๖.๙๔ และ ๐.๐๗๕ มิลลิกรัมต่อลิตรตามลำดับ ส่วนบ่ออื่นตรวจพบปริมาณโลหะหนักแต่ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน นอกจากนี้ตรวจพบสารอินทรีย์ระเหยง่ายที่เป็นพิษประเภทโทลูอีนมีค่า ๐.๙๗ และ ๐.๖๙ ไมโครกรัมต่อลิตร ในบ่อเลี้ยงปลาที่มีน้ำสีเหลืองอ่อนและในบ่อเลี้ยงปลาของชาวบ้านที่อยู่บริเวณเดียวกันตามลำดับ ส่วนน้ำจากบ่อน้ำบาดาลที่ใช้ผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน บ้านหนองกระพ้อ หมู่ที่ ๘ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาลที่ใช้บริโภค (ตารางที่ ๓)

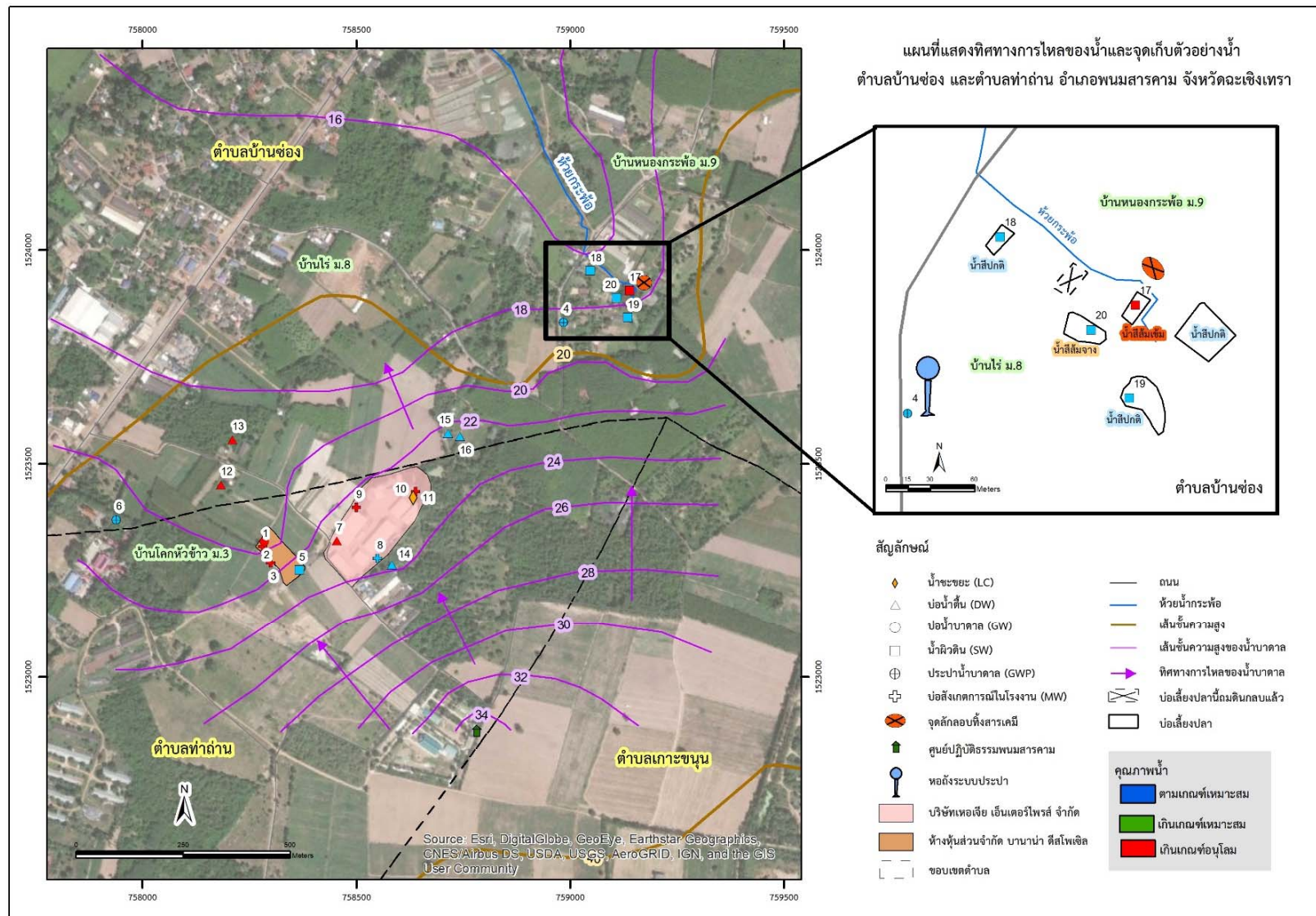
๔. ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลและความปลอดภัยของสุขภาพประชาชนผู้ใช้น้ำในตำบลบ้านช่อง บริเวณบ้านไร่ หมู่ ๘ และบ้านหนองกระพ้อ หมู่ ๙ ที่พบว่าน้ำผิวดินมีปริมาณโลหะหนักสูงเกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน และพบสารอินทรีย์ระเหยง่ายประเภทโทลูอีน กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีความเห็นควรขอความร่วมมือผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทราดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งสำนักงานเทศบาลตำบลบ้านช่อง และประชาชน ทราบข้อมูลคุณภาพน้ำบาดาลและน้ำผิวดินที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประชาชน

๒. แจ้งเตือนสำนักงานเทศบาลตำบลบ้านช่อง และประชาชน เพื่อเพิ่มความระมัดระวังหรือหลีกเลี่ยงการใช้น้ำผิวดินเพื่อการอุปโภคบริโภค หากจำเป็นต้องใช้ควรปรับปรุงคุณภาพน้ำให้เป็นไปตามมาตรฐานน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคก่อน

๓. ขอความร่วมมือประชาชนสอดส่องการลักลอบทิ้งสารเคมีอันตรายลงสู่ห้วยน้ำธรรมชาติ หากพบการกระทำผิดให้ดำเนินการแจ้งความเอาผิดกับผู้กระทำผิด เพื่อป้องปรามไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำอีก

รูปที่ ๑ ตำแหน่งเก็บตัวอย่างน้ำ บริเวณตำบลท่าด่านและตำบลบ้านซ่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

